

متلونه اومعنا يى

دليكلونيته ۱۵/۴/۱۳۹۷

Download from: aghalibrary.com

ليكونكى : سعادت الله (دوستي)

دکتاب نوم متلونه اومعنايے
اړيکي

تليفون _____

ايميل ادرس: dostisadatullah@gami.com

متلونه هغه په وزن پڅي
خبري دي چي دخبرو ټينگار
لپاره کارول کيږي
دمتل ويونکي معلوم نده
مئل ديوه عالم پوه شخص
لخوا ويل کيږي
هر متل په څو معناوو راځي

هر مثل ديوه كتاب غوندي
معنا لري

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

متل: چي ڪري هغه به ربيي

مانا: هر عمل هر ڪارچي صادروي دهغه
حساب چي هر وخت وي خامخا به يي ورکوي

متل: مار ته په لستوني ڪي خاي مه ورکوه

مانا: دښمن لنڊ مه پريڙده ڪه هر ڄومره چي خور
شي بياهم ستا دښمن ده لري ورڇخه گرڇه

متل: په يوه گل نه پسرلی کيږي
مانا: که چيری په يوه ټولنه کې بڼه يابد سپری وي
هيڅ نشي کولای

متل: خپل عمل دلاري مل
مانا: هر کار چی کوي نتيجه يی خامخا وینی هم په
دنیا هم په اخرت کې

متل: ادب له بي ادبه زده کيږي

مانا: که څوک بدکار وکړي لیدونکی دځان سره
فکر کوي که چیرته زه هم همداسي کار وکړم دی
ماته بد ښکاري نو زه به هم بد ښکارم

متل: دریاب په یوه لوته نه خړیږي
مانا: که په یوه ټولنه کې ښه خلک ډیروي یو خراب
سړی دی ټول نشي خرابولی

متل: چي بد گړخي بد به پرځي
مانا: چي له بدو خلگو سره گړخي هر وخت په
هر ځای کې به ناکا یی خپل کار به نشي سمولای

مثل: چي ڇه کوي په چا و به سي پرتا
مانا: هيڅکله چاته کوهی مه کينه هغه کوهي ته به
ته ورلويدلی یی

مثل: چي اوسي په خوی به دهغو سي
مانا: هرچيري چي اوسي که له بنوخلگو سره که له
بدو خلگوسره هغه سي به یی مثل: که
ديو عطر پلورونکی دوکان ته ورشی چی را وزي

که مو په څنگ کې ملاګري وروست او (ګنده) وو
باورشي چې دهغه وروست والی (اوګندوالی) تاسوته سرایت
کوي

د عطرو بوی به دي ځي او که د قصاب دوکان ته
ورشي چې راوړي د غوښې بوی به دي

مثل: بي قامه مقام نشته
مانا: که څوک قوم ونلري دده هيڅ رتبه يا مقام نشته

متل: بي ڪارے دبديختي زانگو ده
مانا: بي ڪاري لويه دبديختي ده ڪه چيري ڏوڪ
بيڪاره شي په دے دي پوه شي چي دبديختي ورته
راغله

متل: دتوري پرهار جوڙيري خو دخولي پرهار نه
جوڙيري

مانا: په توره چي ڏوڪ وو هل شي پرهار يي اخير
جوڙيري دخولي پرهار يعني بسڪنڻل، بدي
خبري، پوچ پاش ويل دخولي پرهار ده داڏڪه نه
جوڙيري چي ٽول وخت په زره ڪي وي

مثل: ا دب له زحمته اخیستل کیری
څوک چي ډیر زحمتونه، خواری تیری کړې هغه
حال ورته معلوم شي بیا ډیر په نرمي چلند کوي

مثل: اجل چي راشي وخت نه غواري
مانا: که په یوچا غم یا پینه راشي
نه
رډیری نه یی خنثاکولای شي

متل: اخوري جو ڪرويل اس به خداي راڪري

مانا: ٽوڪ چي هر ڪار ڪوي اميد دي له لاسه نه
ورڪوي خداي په هر بنه ڪار ڪي له چاسره مرسته
ڪوي

يو عالم ڪيسه ڪوي وائي زه يووخت په يوجومات
ڪي ناست وم يو ميري ماڻام يوي پاي ته دختلو
ڪوشش ڪول تر نيمائي چي به وخت بيا به
راولويد تر سهاره پوري ۳۰۰ ڇله وخت بيا به
راولويد اخير وخت

دا ميري ڪه ڪامياب شو چي اميد يي له لاسه نه
ورڪول

متل: بيڪاري لنگيري خوارِي تري زبڙي

مانا: ڪه ڇوڪ بيڪاره وي خـاـمـخـاـبه
خوارِے ورباندي راڃي دي هيڃ وخت
اسوده ژوند نشي ڪولاي

متل: بي ڪاره انسان ته شيطان ڪارگوري
مانا: انسان چي بيڪاره شي هره گنا ڪوي ڪاري نه
وي غلا ڪوي.....

متل: بيره دشيطان ڪار ده
په هرڪار ڪي بايد تلواره ونڪرو ڇڪه دتلواري
ڪار خراب ده

متل: بے اتفاقي دکور ورائي ده

مانا: که په يو کورکي بي اتفاقي راشي هر څوک به خپله مخه ځي ديوبل په حال به نه وي خبر هر يو به له ورائي سره مخ کيږي خوار او ذليل ژوند به يی وي

متل: بي حرکت برکت نشته

مانا: څوک چي حرکت (کار) نکوي برکت به له کومه شي چی هر شی وي هغه به خلاص شي

متل: بي عقل جمال خوبنوي عاقل کمال

مانا: پوه سږی هروخت هر جای کمال، کار، خوی
خوبنوي
بيا هروخت تنها
بنايست خوبنوي

متل: بي غيرته سږی هم حان وڙني هم بل

مانا: څوک چي بيغيرته وي پر مخ نشی تلای
هم حان له گواښ سره مخ کوي هم بل له ده سره
زړه نه وي هيڅ نشي کولای

متل: ورور دي وي په لاهور دي وي

مانا: دچاچي بڼه وروړ، بڼه ملگری، بڼه
دوست وي هرچيري چي وي يو وخت به په درد
درته وځوري

متل: مکوه په چاوبه شي په تا
مانا: په چاظم تیری مکوه نن که ستا زور ده سبا
بیا هغه ته هم زور په لاس ورځي په نن پسي سبا
شته

متل: څوک چی خلف لری نه مری
مانا: څوک چي خلف (عوض) يعني بڼه زوی، بڼه
ورور، بڼه دوست لري هيڅ وخت یی نه هیروي تل
یی په یاد لري نو دی داسي شو لکه ژوندی

متل: رتل ډیر سي دوستان لږ سي
مانا: څوک چي په هرشي غوسه، بڼکنځل کوي هغه
به هر وخت تنها وي دوستان به یی نه وي

متل: تر ورخ دتيري اوبه نه راگرخي

مانا: خبرو ته بايد پام فكر وكړو كله چي يو خبر له خولي ووزي بيا نه راگرخي هرڅومره كوشش چي وكې بيا هغه خبر نشي راگرزولای

متل: ديوي سپري له لاسه څوك روغ پوستين اورته نه اچوي

مانا: څوك چي بڼه دوست بڼه ملگري لري ديوي كوچني غلطي له امله هغه له لاسه نه وركوي هغه غلطي به ورته واضح كړي د سمولولار بڼوونه به ورته وكړي

متل: اصل خطا نلري كم اصل وفا نلري

مانا: څوک چي له اوله اصل وي بيا چي هر څومره
خطاوکړي خطا يې نه ده او کم اصل چي
بيا هر څومره وفا وکي بيا هم بي وفا کيږي

متل: غل ته وايي غلا کوه کور والاه ته وايي بيداره
اوسه

مانا: دامتل ددوه مخه خلگو لپاره ويل کيږي تاسره
چي ناست وي يور ډول وي بل ځای چي ته نه يې
بيا بل څه وايي

متل: بلاوه برکت يې نه وه

مانا: يوه پيښه ډيره غټه او ضرري وي په خلگو
راشي بيا خلگو ته ضرر ونه رسوي دامتل ويل

متل: تجربه لوی استاذ ده ✓

مانا: ڇوڪ ڇي تجربہ لري هر ڇاى لار بنوونہ
ورته ڪري دى پھ هر ڪار ڪي ڪاميا ب وي ڇڪہ
داستاد خبرہ ڊير تاثير ڪوي

مثل: تخت سليمان ته پاته نشو اوگنج قارون ته

مانا: دادنيا اخير پاته ده په دي دنيا دى ڇوڪ نہ
نازيري ڇڪہ سليمان <ع> پيغمبر وه ڇي تخت ته
تر قيامته تخت ورته پاته نشو

مثل: تر او بودمخه ڪالي مه ڪاره

مانا: اوس عصر ٽول همداسي ده تربور ستامرگ
ته په انتظار ده چي ته مږ شي ستاهر څه به ده
ته پاته شي او چي ورور وي دئ بيا څه نشي
کولای ورور هم دغسي ده

متل: تربيعقل دوست هوبنيار دبنمن بڼه ده

مانا: دببعقل دوست به تل ضرر در رسيري خو
دبنمن يواري ضرر در رسيري له دبنمن غچ هم
اخيستلای شوای خو له دوسته يی نه نشي
اخيستلای

متل: ترپښولاندي ځمکه مه گوره

مانا: داځمکه ځکه مه گوره چي ته ورباندي روان
يی ستا مرستندويه ده

متل: ترکانې دبیزو کار نده

مانا: هرکار کاسب غواړي هرڅوک نشي کولای
چي هرکار وکړي

مثلاً: دهقان د ډاکټر کار نشي کولای
ډاکټر بیانجاري نشي کولای

مثل: ترکورني سړي گڼته خر ښه ده

مانا: سړی کور ناست وي هيڅ کټه یی نه وي
مصرف لا دی کوي او گڼته خر خو پډي ښه ده
چي بار وړي خلگ گټه تري اخلي

ز مور په ټولنه کي دا يو ډير بد عادت ده چي
ز مری تل ستایی او خر ته تل بدوایی ز مری دی
داړي خوري یی او خر ددوی خدمت کوي که
چيري دا توپير ز مور په ټولنه کي وشي ز مور په
دټولنه به تل ارامه وي

متل: تر ناصالح اولادنيستي بنه ده

مانا: دچاچي ناصالح اولاد وي تاوانونه يي ور
رسيري تل به خپه وي تر هغه خو دا بنه ده چي
اولاد يي نه وي ارام خوبه وي

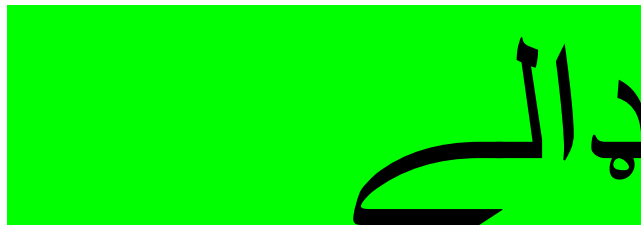
متل: تشه لاسه ته مي دبنمن يي

مانا: اوس زمانه ټوله پيسه ده دپيسو قدر ډيرده که
دي پيسي وي ټول خلگ به دي قدر کوی که دي
پيسي نه وي قدر به دي باد يوسي خو علم چي له
چا سره وي چي په هر حال وي قدر يي زيات وي

متل: تللی وخت بیرته په لاس نه راځي

مانا: هر وخت د نن ورځي کار سبا ته مه پرېږده
وخت سره زرده باید له هر وخت څخه سمه گټه
واخلو

یوه سړي له یوه عالم څخه پوښتنه وکړه زه څه
وخت مړ کیږم؟ عالم ورته وویل هر هره ورځ
سړي وویل دا څنگه! عالم ورته وویل ستا مرگ
هره ورځ راتلونکی ده ته باید هر هره ورځ تیاري
ونیسي

زماڳران ڳران پلار جان

ته له ماسره پي

دڙوند په هره برخه کي هلي

حلي کريدي

Download from: aghalibrary.com